

Úvod do evropského finančního práva

Prameny:

- Kosikowski, Cezary: Financial Law of the European Union. Białystok: Temida 2, 2008, ISBN 987-83-89620-41-5

Pojetí

- **Evropské finanční právo**

- **Unijní finanční právo**

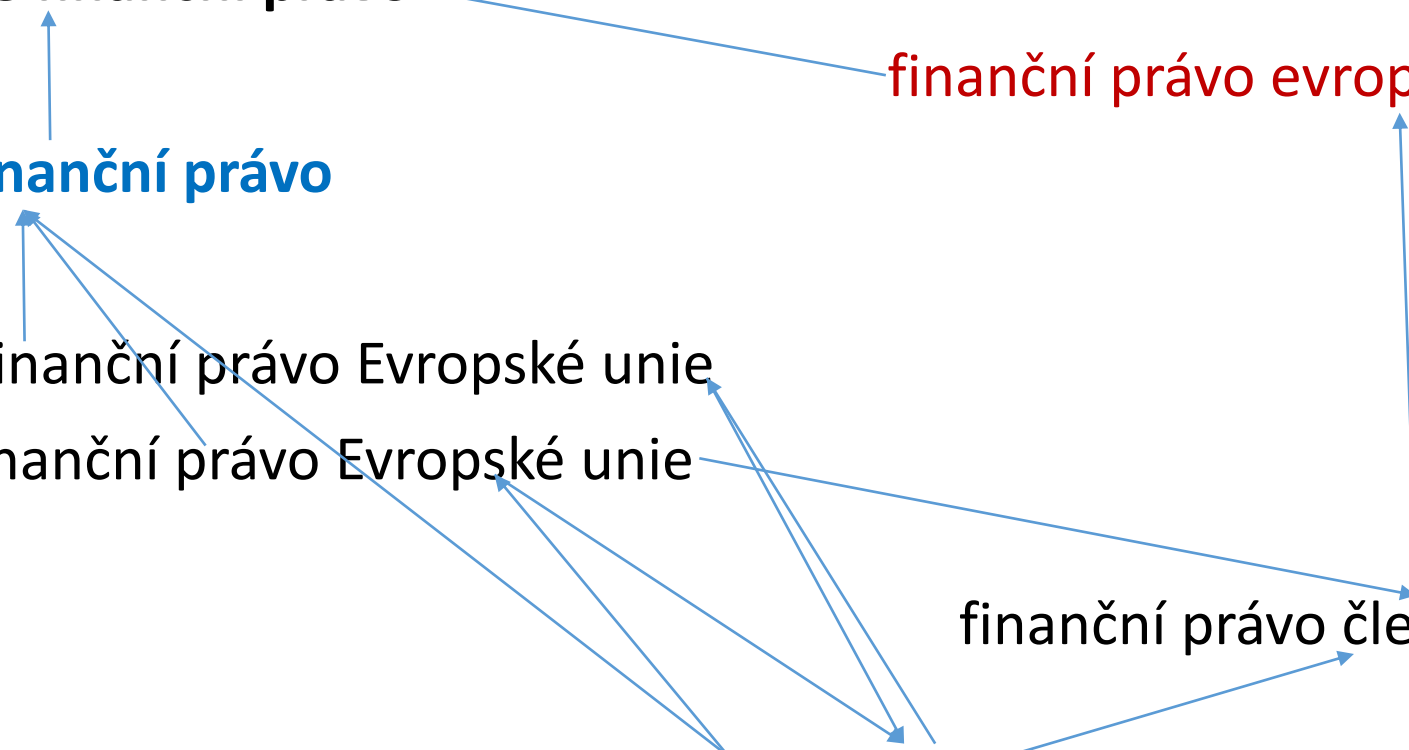
- **vnitřní** finanční právo Evropské unie

- **vnější** finanční právo Evropské unie

finanční právo evropských států

finanční právo členských států **EHP**

Finanční právo členských států **EU**

Evropské finanční právo

- Evropské finanční právo nepředstavuje jednotný právní systém právní regulace finančních vztahů, ale může být chápáno jako soubor právních regulací, které se vyznačují určitými společnými charakteristikami* (rysy) a které vymezují rámec předmětu zkoumání právní vědou (zejména srovnávací právní vědou – komparatistikou).
- V tomto pojetí nelze klást rovnítko mezi evropským finančním právem (EFP) a finančním právem Evropské unie (UFP). UFP je takto součástí EFP. Pak lze hovořit o **Evropském finančním právu v širším smyslu**.
- Nevylučuje se promiskuitní používání EFP pro označení UFP. Pak se jedná o **Evropské finanční právo v užším smyslu**.

Společné charakteristiky EFP v širším smyslu

- Právně kulturní a geografický rys
- Předmětem právní regulace je chování subjektů v rámci realizace veřejné finanční činnosti = přímé nebo nepřímé nakládání s peněžní masou
  - Finanční činnost států
  - Finanční činnost dalších veřejnoprávních korporací (zejména územní samosprávy)
  - Finanční činnost specifických subjektů mezinárodního práva - Evropská unie

EFP v užším smyslu

- Finanční právo Evropské unie nebo unijní finanční právo tvoří právní regulace veřejných financí (sensu largo). Pozn.: termín „veřejné finance“ (public finance) je uváděn jako ekvivalent k pojmu finanční právo. Veřejné finance ve smyslu specifických finančních vztahů jsou součástí veřejné finanční činnosti a představují především tzv. fondovní činnost, její regulace tvoří fiskální část finančního práva, resp. fiskální právo (droit fiscal). Veřejná finanční činnost ale také dopadá na oblast měny, devizových vztahů a finanční trh. Bez ohledu na označení právní regulace veřejné finanční činnosti tvoří jeden celek, v našem prostředí se ujalo pojmenování finanční právo.
- Unijní finanční právo je tak právní regulace finanční činnosti EU, jejích členských států, eventuálně jejich dalších veřejných korporací

Pohledy na EFP

1. Specifický soubor právních norem regulujících veřejnou finanční činnost
2. Předmět zájmu zejména právních a ekonomických věd
3. Didaktická disciplína mající za cíl naučit studenty orientovat se v problematice ad 1. a poznat výsledky ad 2. v souladu s profilem absolventa programů právních a ekonomických studií.

Rámec unijního finančního práva

Rámec unijního finančního práva je dán

1. Smlouvou o fungování Evropské unie
2. Smlouvou EUROATOM – TEAEC
3. Nařízeními, směrnici, rozhodnutími, doporučeními a stanovisky
4. Statuty a regulací orgánů, institucí a služeb Unie
5. Interinstitucionálními dohodami Evropského parlamentu, Rady a Evropské komise.

Dvě domény finančního práva EU

- Rámec pramenů unijního práva se vztahuje ke dvěma doménám finančního práva EU, což je běžné i v jiných segmentech unijního práva.
- Tak jako samo pojetí evropského finančního práva nebo úžeji unijního finančního práva není jednotně chápáno, pak i vymezení domén je ve své podstatě věcí diskuse, dohody. Nejedná se o žádné dogma.
- Přikláníme se tedy k názoru, že existují dvě domény unijního finančního práva:
  1. Vnitřní finanční právo EU (Internal Financial Law of the EU)
  2. Vnější finanční právo EU (External Financial Law of the EU).

Vnitřní finanční právo EU 1 – fiskální část

1. výdaje EU
2. vlastní zdroje EU (příjmy)
3. vytvoření víceleté strategie finančního a rozpočtového plánování v EU
4. rozpočet EU a postupy vytváření, provádění a kontroly
5. fondy a tzv. nástroje a finanční mechanismy, které se používají k financování činností EU
6. rozpočtová disciplína
7. systém finanční kontroly
8. ochrana podnikání v EU
9. Evropská investiční banka (EIB)

Vnitřní finanční právo EU 2 – nefiskální část

1. ECB
2. Peněžní zřízení EU = pravidla EMU
3. Elektronické platební nástroje
4. Přeshraniční platby
5. Distanční finanční služby
6. Opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu (EMU)
7. Systém evropských centrálních bank

Vnější finanční právo EU

Oproti vnitřnímu unijnímu finančnímu právu, které působí napřímo a má tedy jednotný dopad na celou EU, jednotnou regulaci a jednotný rámec realizace, vnější finanční právo EU je o harmonizaci finančního práva. Klasicky se jedná o závazek členského státu přizpůsobit svůj právní řád jednotným standardům nejčastěji obsaženým v příslušných směrniciích.

Oblasti vnějšího finančního práva EU viz dále

Oblasti vnějšího finančního práva EU

1. Sektor veřejných financí
2. Systém národního a regionálního účetnictví. Metodika pro měření velikosti veřejného dluhu (ESA'95).
3. Stanovení HDP a HNP
4. Rozpočtová odpovědnost a rozpočtová konvergenční kritéria
5. Nepřímé daně (DPH, akcízy = spotřební daně a energetické daně)
6. Správní kooperace při správě cel
7. Jednotný finanční trh
8. Devizové právo

ÚKOL:

Projděte si Smlouvu o fungování EU a vyhledejte základní rámce unijního finančního práva.